

Justin O'Connor i la política cultural: què vol dir entendre la cultura com a bé públic?

Published by [Interacció](#) [1] on 12/09/2025 - 13:12 | Last modification: 23/04/2026 - 13:07

En el seu article *Rethinking the foundations: Global cultural policy at the crossroads* (2025), Justin O'Connor analitza per què la cultura ha quedat al marge de les grans agendes de desenvolupament i proposa una nova manera d'entendre-la: no com a sector econòmic ni com a definició antropològica difusa, sinó com a sistema simbòlic d'«arts i cultura» i com a bé públic essencial. Aquest text presenta la seva argumentació i ens convida a reflexionar sobre què pot aportar a la mirada municipal, en el marc de la seva participació a l'[Àgora Cívica](#) [2] del 26 de setembre de 2025, on conversarà amb Pau Rausell a *Reimaginar la cultura: de la producció al valor social*.

La cultura com a bé públic: entre l'escala global i la concreció local.

Quan el 2015 es van aprovar els Objectius de Desenvolupament Sostenible, la cultura va quedar fora de la llista. Aquesta absència, recorda O'Connor, no és casual: mostra fins a quin punt la cultura és percebuda com a marginal dins de les polítiques globals. Quan se li atorga un lloc, normalment és sota dues formes que, paradoxalment, en limiten la força. D'una banda, el discurs de la «creative economy», que redueix la cultura a un sector econòmic destinat a generar PIB i llocs de treball. De l'altra, la definició de cultura com «tot un sistema de vida», massa àmplia i abstracta per a guiar polítiques concretes. El resultat és un camp desposseït de centralitat, relegat a l'ornament o a la justificació instrumental. (O'Connor, 2025)

La proposta d'O'Connor és recuperar un sentit més acotat i políticament operatiu: entendre la cultura com el sistema simbòlic de les arts i la cultura, amb les seves institucions, infraestructures i ecosistemes. Aquesta definició permet fer-ne una política pública real, perquè identifica un àmbit específic i amb actors concrets. Però sobretot, O'Connor insisteix a considerar la cultura com a bé públic, al mateix nivell que l'educació o la salut. Això vol dir que no és només un recurs econòmic ni un bé de consum individual, sinó un dret col·lectiu que requereix infraestructures públiques i polítiques sostingudes. Biblioteques, centres culturals, educació artística, mitjans de

comunicació oberts i pluralitat de veus són, en aquest sentit, peces fonamentals d'una ciutadania plena.

A partir d'aquest marc, què podem aprendre des dels municipis? En primer lloc, que la idea de drets culturals no és una retòrica buida. Quan O'Connor parla de cultura com a bé públic, ens interpel·la a pensar si, a escala local, garantim realment l'accés universal i la participació. Els ajuntaments gestionen la majoria d'equipaments culturals i són els primers responsables de posar la cultura a l'abast quotidià de la ciutadania. Però això no depèn només de tenir espais oberts, sinó de la manera com es gestionen, quins criteris de programació s'hi apliquen i fins a quin punt es construeix pluralitat. Aquí cal matisar que O'Connor parla des d'una realitat anglosaxona, on la titularitat privada dels equipaments és molt més freqüent. A Catalunya, la majoria d'equipaments culturals ja són públics; el debat es desplaça cap als models de gestió i les condicions d'accés que aquests garanteixen.

En segon lloc, la reflexió global sobre les plataformes digitals ens toca de ple. O'Connor alerta sobre la concentració privada en l'esfera cultural i mediàtica. Els municipis, amb els seus mitjans locals i comunitaris, poden ser un contrapès que preservi espais de proximitat i de diversitat. Aquí la pregunta és com blindar aquesta pluralitat en un ecosistema comunicatiu dominat per grans corporacions.

Finalment, la seva proposta posa en relleu la necessitat de veure la cultura com una infraestructura de la vida col·lectiva. Això obliga a passar de l'oferta a la garantia. No n'hi ha prou amb programar activitats; cal assegurar que tothom hi té accés, que les condicions laborals dels professionals són dignes i que la governança incorpora realment la participació ciutadana. És aquí on la seva mirada global es tradueix en un repte municipal: pensar la política cultural com a política de drets i no només com a programació o servei.

El diàleg que O'Connor mantindrà amb Pau Rausell a l'Àgora Cívica, sota el títol [Reimaginar la cultura: de la producció al valor social](#) [3], convida justament a revisar críticament alguns dels models i categories que han orientat les polítiques culturals en les darreres dècades. Es tracta de repensar els marcs des dels quals concebem la producció i el valor cultural, abordar les tensions entre valor cultural i valor econòmic i explorar camins per imaginar altres futurs possibles per a la construcció d'un ecosistema cultural comú. És en aquest context que les reflexions globals d'O'Connor prenen rellevància per al món local: no per aplicar receptes tancades, sinó per interrogar-nos sobre com concretar, en cada municipi, la idea de cultura com a dret i infraestructura bàsica de la vida col·lectiva.

Convé preguntar-nos, doncs: podem parlar de drets culturals si els equipaments públics no incorporen diversitat real en la seva governança? Quina legitimitat té la retòrica de la participació si no hi ha capacitat d'incidència en les decisions? Fins a quin punt podem mantenir una esfera cultural de proximitat si el gruix del consum simbòlic passa per plataformes globals? I sobretot: estem disposats a assumir que la cultura requereix recursos estables i protecció política al mateix nivell que altres serveis essencials? Aquestes són les qüestions que, més que donar respostes immediates, haurien d'alimentar el debat de l'Àgora Cívica i situar el món local dins dels grans reptes globals.

Referències

O'Connor, J. (2025). *Rethinking the foundations: Global cultural policy at the crossroads*. *European Journal of Cultural Studies*. <https://doi.org/10.1177/13675494251337934> [4]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: valor públic de la cultura

Tags: pensament cultural

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: cultura digital

- [5]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/09/justinconnor-agoracivica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://agoracivica.cat/>

[3] <https://agoracivica.cat/activitat/reimaginar-la-cultura-de-la-produccio-al-valor-social/>

[4] <https://doi.org/10.1177/13675494251337934>

[5] <https://interaccio.diba.cat/node/10171>